

**Często w piątek zastanawiamy się, gdzie pójść w weekend, aby dzieci nie przesiedziały go przed komputerem lub z nossem w smartfonie. Znakomitym pomysłem jest Szlak Piastowski. Zaprasza on całe rodziny w fascynującą podróż w przeszłość. Z trudem wystarczyłoby weekendów, aby odwiedzić wszystkie jego obiekty. Dlatego warto wybrać go również na cel dłuższych, wakacyjnych wojaży – wtedy też odbywa się tu najwięcej imprez plenerowych, tak ukochanych przez dzieci w każdym wieku.**

## Lubiń

Benedyktyni obecni są tu od 1070 r. Klasztor zbudowali, jak każda zakonna tradycja, na wzgórzu. Obecny barokowy kościół wzniesiono na fundamentach romańskich i gotyckich. Na sąsiednim wzgórzu przyciąga wzrok romański kościółek św. Leonarda.



## Poznań

Najstarsza historia grodu ukryta jest w ziemi Ostrowa Tumskiego, na którym dziś króluje katedra. Trakt Królewsko-Cesarski prowadzi turystów przez tysiącletnie dzieje miasta. Wyprawę warto rozpocząć w Bramie Poznania – interaktywnym centrum historii.



## Pobiedziska

Nazwę zawdzięczają Kazimierzowi Odnowicielowi, który odniósł tu zwycięstwo (*pobieda*) nad buntownikami. Koniecznym trzeba zatrzymać się w Skansenie Miniatur Szlaku Piastowskiego i zajrzeć do położonego obok Grodu Pobiedziska z rekonstrukcjami machin oblężniczych.



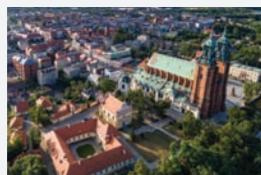
## Ostrów Lednicki

Wyspa na jeziorze Lednica zwana jest chrzcielnicą Polski. Przyciąga śladami budowli z czasów panowania Mieszka I i Bolesława Chrobrego: zobaczmy tutaj relikty pałacu książęcego z basenami chrzcielnicami w kaplicy, pozostałości kościoła, domostw, mostów i wał grodowy.



## Gniezno

W centrum miasta, które założył legendarny Lech, wznosi się wzgórze jego imienia, a na nim – królowa polskich katedr, sanktuarium św. Wojciecha. Pięciu królów w niej koronowanych przypominają dziś pełne ekspresji rzeźby na nowym Trakcie Królewskim.



## Trzemeszno

Patronem miasta jest utrwalony w herbie św. Wojciech. Tradycja głosi, że to tu złożono wykupione ciało świętego, zanim spoczęło w Gnieźnie. W barokowej świątyni Wniebowzięcia NMP zachowały się fragmenty romańskiej budowli z XII w.



## Mogilno

Jedno z najstarszych opactw w Polsce ufundował tu Kazimierz Odnowiciel. Benedyktyni wzniesli klasztor i kościół św. Jana Apostoła. Dziś w kompleksie podziwiamy znakomicie zachowane relikty romańskie: krypty, kaplice oraz najstarszą w kraju studnię.



## Strzelno

Obok siebie stoją dwie świątynie, które są śladem działalności norbertanek. Pierwsza – to kościół św. Prokopa, największa w Polsce rotunda, a druga – to kościół Świętej Trójcy i NMP, skarbnica romańskiej rzeźby z bezcennymi kolumnami.



## Inowrocław

„Miasto na soli”, miasto sanatoryjne, w którym można natrafić na liczne ślady piastowskiej przeszłości: romański kościół Imienia NMP z przełomu XII i XIII w., kościół farny św. Mikołaja z XIII w. oraz dwa fragmenty gotyckich murów obronnych.



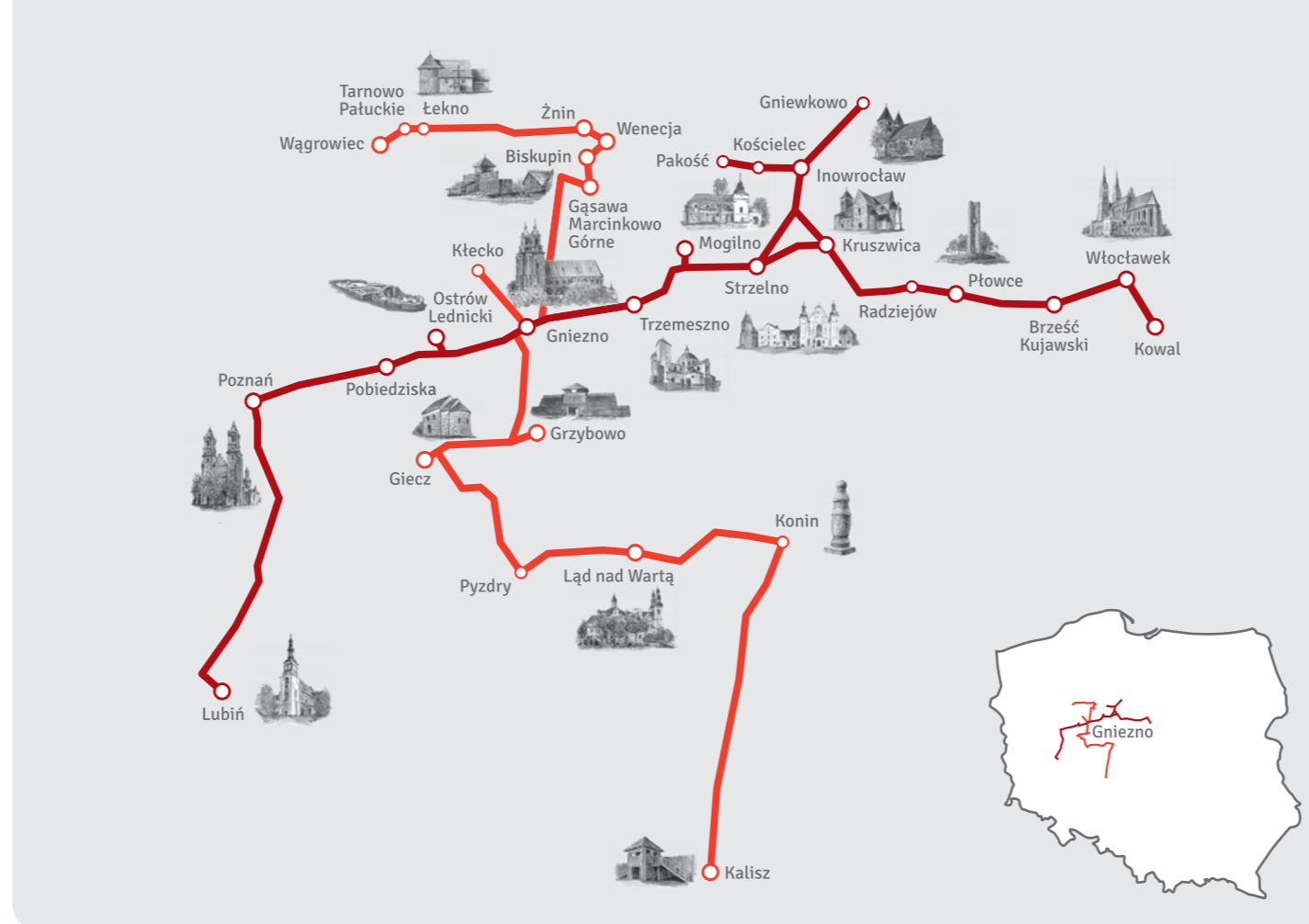
## Pakość

Do budowy XVII-wiecznego kościoła św. Bonawentury wykorzystano cegłę z gotyckiego zamku książąt kujawskich. Kościół wraz z 25 kaplicami tworzy słynną kalwarię, której miasto zawdzięcza miano Kujawskiej Jerozolimy.



## Kruszwica

Mysia Wieża – bohaterka legendy o okrutnym królu Popielu, a dziś punkt widokowy – to pozostałość zamku Kazimierza Wielkiego. Piastów pamięta także kolegiata Świętych Piotra i Pawła – jeden z najlepiej zachowanych zabytków romańskich w Polsce.



## Radziejów

Gród istniał zapewne już za pierwszych Piastów. Prawa miejskie zawdzięcza Władysławowi Łokietkowi, który ufundował kościół i klasztor Franciszkanów. Równocześnie biskup krakowski Jan Grot wznosił kościół parafialny Wniebowzięcia NMP.



## Płowce

Wieś Płowce leży pomiędzy Brześciem Kujawskim a Radziejowem. To tam 27 września 1331 r. Władysław Łokietek pokonał wojska Zakonu Krzyżackiego. Dziś na polu bitwy stoi pomnik, a co roku grupy rekonstrukcyjne odtwarzają historyczną bitwę.



## Brześć Kujawski

Tu urodził się Władysław Łokietek. Miasto ucierpiało wiele od Krzyżaków, zwłaszcza kościół św. Stanisława fundowany w XIII w. Resztki gotyckich murów obronnych wtopiły się w historyczne budowle. Na rynku od 2009 r. stoi pomnik króla.



## Włocławek

Miasto może się pochwalić jedną z najstarszych katedr gotyckich w Polsce. Wzniesiono ją jako wotum wdzięczności za zwycięstwo grunwaldzkie. W katedrze zachowały się kilkusetletnie witraże. Warto odwiedzić też Muzeum Historii Włocławka, w którym urzeka kopia „czary włocławskiej”.



## Kowal

Miasto na pograniczu, które przez wieki targane było wojnami. Dlatego po bujnej przeszłości nie zachowały się ślady materialne. Sławy przysparza mu Kazimierz Wielki, który urodził się tu 30 kwietnia 1310 r. Dziś przypomina o tym imponujący pomnik króla.



## Wągrowiec

W XIV w. cystersi z Łekna wybrali to miejsce na swoją siedzibę: wzniesli kompleks klasztorny i zarządzali miastem przez 400 lat. Do cysterskiej szkoły uczęszczał m.in. Jakub Wujek, autor najważniejszego przez stulecia tłumaczenia Biblii na język polski.



## Żnin

Stolica Pałuk zachowała średniowieczny układ urbanistyczny, ale najbardziej widomym znakiem przeszłości jest gotycka baszta: w przysięgu szkoły uczęszczał m.in. Jakub Wujek, autor najważniejszego przez stulecia tłumaczenia Biblii na język polski.



## Wenecja

Z zamku zbudowanego w 1390 r. zostały zaledwie ruiny. Kiedyś pełnił funkcje obronne, ale po podpisaniu pokoju z Krzyżakami jego znaczenie upadło. Dziś do pozostałości po zamku przyciąga sława Diabła Weneckiego i pobliskie Muzeum Kolei Wąskotorowej.



## Biskupin

Miejsce kultowe dla miłośników historii. Z jednej strony pokazuje, jak mogła wyglądać wieś wczesnopiastowska, z drugiej – eksponuje ślady wcześniejszej kultury łużyckiej. W Biskupinie czas się zatrzymał, osada cały czas tętni życiem.



## Gąsawa i Marcinkowo

Gąsawa zapisała się w historii jako miejsce zjazdu książąt piastowskich w 1227 r. W wyniku zamachu zginął wtedy książę zwierzchni Leszek Biały. Nieopodal miejsca jego śmierci w Marcinkowie Górnym stoi dziś pomnik.



## Grzybowo

Na terenie jednego z większych grodów piastowskich działa dziś rezerwat archeologiczny. W budynku muzealnym zaaranżowano wystawę opowiadającą o nożu jako przedmiocie użytku codziennego w epokach kamienia, brązu, żelaza oraz współczesnej.



## Giecz

Najprawdopodobniej rodowa siedziba Piastów różnorodnie zaświadcza o swej wyjątkowej roli sprzed ponad tysiąca lat. Można tu tropić przeszłość, przyglądając się fundamentom palatium, podziwiając urodę dwóch świątyń oraz zwiedzając wystawę w rezerwacie archeologicznym.



## Pyzdry

Miasteczko, malowniczo usytuowane nad Wartą, z imponującym pofranciszkańskim zespołem klasztornym, pamięta czasy, kiedy ostatni Piastowie scalali państwo polskie. O piastowskich korzeniach informuje wystawa w piwnicy zabytkowego domu podcieniowego.



## Łąd nad Wartą

Ufundowany w XII w. cysterski zespół klasztorny dziś urzeka barokowym pięknem. Wśród śladów gotyckich wyróżnia się bezcenne oratorium św. Jakuba. Spokojnie na co dzień miejsce ożywia się co roku podczas Festiwalu Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej.



## Konin

W połowie drogi między Kaliszem a Kruszwicą ustawiono w XII w. znak drogowy, który do dziś informuje o tym niestychanie dokładnym pomiarze. Stup koniński to najstarszy tego rodzaju zabytek w środkowo-wschodniej części Europy.



## Kalisz

Miasto uważane za najstarsze w Polsce dumne jest też z piastowskiego rozdziału w swej historii: przypomina o nim rezerwat archeologiczny na Zawodziu, Muzeum Okręgowe, katedra św. Mikołaja i Baszta Dorotka zapraszająca w podróż do świata baśni i legend.



## Szlak Piastowski: na wypad, na weekend, na wakacje

- ✓ ponad **600 km** historycznej przygody
- ✓ około **60 obiektów**: 1000-letnie zabytki i multimedialne ekspozycje
- ✓ plenerowe wydarzenia **od wiosny do późnej jesieni**
- ✓ inscenizacje, rekonstrukcje, festyny **dla całych rodzin**
- ✓ doskonałe **oznakowanie** drogowe
- ✓ darmowa **aplikacja** (położenie, aktualności, dostępność)
- ✓ urozmaicona oferta **gastronomiczno-noclegowa**

[www.szlakpiastowski.pl](http://www.szlakpiastowski.pl)

## Uradowane dzieci, zadowoleni rodzice

### Pobiedziska Wiec Piastowski i Otwarcie Sezonu

Pod koniec kwietnia w Grodzie Pobiedziska i Skansenie Miniatur Szlaku Piastowskiego rozgrzewa wszystkich atmosfera dobrej zabawy. W rekonstrukcji grodu piastowskiego odbywają się konkursy lucznicze, ale najwięcej emocji budzi strzelanie z ogromnego trebusza. Nadwątlone rywalizacją siły można odzyskać przy stole ze średniowieczną kuchnią lub na odprężającym spacerze wśród makiet przedstawiających zabytki szlaku. Mnóstwo uciechy sprawia też – całym rodzinom – przebieranie się w średniowieczne stroje.

### Biskupin Archeologiczna wiosna

Na przełomie kwietnia i maja w trzech wioskach Muzeum Archeologicznego w Biskupinie pojawiają się mieszkańcy, którzy czekają na zwiedzających. Taki styl życia, a przy okazji, próba pokazania innym, zwłaszcza dzieciom, jak się przed wiekami mieszało w grodach piastowskich i wcześniejszych. Najbardziej ciekawscy będą sami mogli zakosztować takiego życia, przynajmniej przez kilka godzin, biorąc udział w warsztatach różnego typu. Przekonają się, że wykonać gliniane naczynie wcale nie jest trudniej, niż przygotować w nim jedzenie, zupełnie inne od tego, które jada się dziś.

### Ostrów Lednicki Noc Kupały

Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy nie tylko przybliża czasy pierwszych polskich władców i życie w średniowieczu, ale przypomina też o pogańskich obrzędach, które przetrwały przez wiele wieków. W związku z przesileniem letnim organizowana jest corocznie Noc Kupały. W tzw. Małym Skansenie można poczuć się jak nasi przodkowie, którzy brali udział w sobótkowych zabawach. Dorosłym i dzieciom spodobać się inscenizacje, warsztaty i koncerty. Niezapomniane wrażenia wywoła taniec przy ogniu dziewcząt ubranych w białe stroje z wiankami na głowach czy widowisko puszczania wianków na taflę jeziora. A kto znajdzie tej nocy kwiat paproci?

### Łądnica Festiwal Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej

Festiwale odbywające się w czerwcu w Łądnicy nad Wartą mają charakter rodzinny. Na atrakcje zapraszają dwie „sceny” – klasztor pacyficki oraz replika wczesnośredniowiecznego grodu. Za każdym razem impreza ma swój temat przewodni, który łączy różnorodne propozycje w programie. Dzieci zapewne zainteresują liczne gry i zabawy (zwłaszcza te stare, zapomniane), inscenizacje walk, po których można dotknąć stroju wojownika, a może i porozmawiać z rekonstruktorem. Dobrą zabawę zapewniają też konkursy, przedstawienia i inne niespodzianki.

### Giecz Letnie o Piastach bajanie

Pod koniec lipca od kilku lat Rezerwat Archeologiczny w Gieczu ożywa. Grupy rekonstrukcyjne zapraszają gości do wspólnej zabawy. Impreza ta nie tyle odtwarza życie codzienne w piastowskim grodzie, ile pokazuje, że był wtedy czas i na pracę, i na zabawę. Każdego roku spotkaniu w Gieczu towarzyszy inny temat przewodni. Gawędy i zabawy służą gospodarzom w przygotowaniu gości do odbioru widowiska plenerowego, które kończy pobyt w piastowskim grodzie.

### Gniezno Koronacja Królewska

Pod koniec lipca Gniezno staje się „żywą” stolicą piastowską. Zawsze słychać szcęk oręża, rżenie koni, okrzyki zachęcające rycerzy do walki. W specjalnej strefie dla dzieci najmłodszy mogą obejrzeć przedstawienia teatralne, wziąć udział w warsztatach archeologicznych, z kaligrafii, tworzenia średniowiecznych zabawek czy plecenia wianków. Stanowisko alchemika i balwierza, a także gry i zabawy, takie jak bieg nosiwody czy zerwikapur, to tylko niektóre z uwielbianych przez dzieci atrakcji. Sprawi też im dużo radości spacer po mieście Traktem Królewskim. Bezpłatna aplikacja Królika Goń pomoże odnaleźć sympatyczne rzeźby królików, które z kolei wskażą drogę do innych interesujących miejsc Gniezna.

### Grzybowo Grzybowski Turniej Wojów

Grzybowski Turniej Wojów nawiązuje do opisów z *Kroniki Galla Anonima*, której autor chwali wojów Mieszka. Jak z tą tradycją radzą sobie współcześni wojowie? Przyjeżdżają do Grzybowa w jeden z sierpniowych piątków, organizują obozowiska, by w sobotę i niedzielę stanąć w szranki. Wygra ten, który nie tylko okaże się najsprawniejszy w posługiwaniu bronią, ale także wyróżni się sprytem i umiejętnościami taktycznymi. By popisać się tężyzną ciała i umysłu, uczestnicy turnieju muszą pokonać licznych przeciwników na stanowiskach, trasach i ringach. W przerwach odbywają się koncerty, spektakle teatralne, gry i zabawy dla dzieci...

### Kalisz Biesiada Piastowska

U progu roku szkolnego gród na Zawodziu otwiera szeroko bramę dla miłośników historii. Zanim dzieci przywykną do szkolnych ławek, mają jeszcze okazję do zabawy na świeżym powietrzu. Co roku inny temat przewodni zespala różnorodne działania, ale zawsze pokazy rycerskie, tańce średniowieczne, strzelanie z tuku, dziesiątki rekonstruktorów w strojach z epoki i konkursy podbijają serca dzieci. A dla spragnionych odpoczynku po emocjonującej zabawie Baszta Dorotka ma swoją propozycję: zanurzenia się w świat baśni i legend kaliskich.



fot. Weronika Kubisiak

Wydawca: Wielkopolska Organizacja Turystyczna  
Poznań 2019

Autor: **Stefan Drajewski**

Projekt: **digraf.pl**

Fotografie: Grzegorz Ambroziak (Pakość), Dariusz Bednarek (Brześć Kujawski, Grzybowo, Inowrocław, Konin, Kruszwica, Marcinkowo, Mogilno, Płowce, Strzelno, Trzemeszno, Żnin), Karol Budziński (Pyzdry), Jacek Cieśliewicz (Kalisz), Maciej Maciejewski (Radziejów), Daniel Pach/UMWKP (Biskupin), Bartosz Styszyński, (Pobiedziska), Zbigniew Szmidt (Giecz, Lubiąż, Ostrów Lednicki, Poznań, Wągrowiec, Wenecja, Włocławek), Łukasz Zandecki (Łądnica nad Wartą), Urząd Miasta Gniezna (Gniezno), Arch. Kujawsko-Pomorskiej OT (Kowal)



Noc Kupały na Lednicy  
fot. Karol Budziński



Koronacja Królewska w Gnieźnie  
fot. Jacek Cieśliewicz



Grzybowski Turniej Wojów  
fot. Karolina Szczepanik-Chojnacka



Warsztaty  
w Muzeum Archeologicznym  
w Biskupinie  
fot. Daniel Pach/UMWKP



dla rodzin  
z dziećmi